USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **V. T. N.,** zastoupen JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou, se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2011, č. j. OAM - 382/VL - 18 - HA08/2009, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 4. 2012, č. j. 62 Az 7/2011 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

Výše uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 382/VL - 18 - HA08/2009 ze dne 6. 9. 2011, kterým bylo rozhodnuto o žádosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1995 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení a Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Krajský soud nejprve v odůvodnění svého rozsudku napadeného kasační stížností zrekapituloval odůvodnění rozhodnutí žalovaného, obsah žaloby a skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Dále krajský soud uvedl, že stěžovatel v průběhu celého správního řízení opakovaně uváděl stejné důvody své opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Těmito důvody je legalizace pobytu v České republice, kde má stěžovatel svoji

rodinu – manželku a dva syny (jeden zletilý a jeden nezletilý), kteří v ČR pobývají na základě povolení k trvalému pobytu, a hodlá s rodinou tady žít. Ze skutečnosti soužití s rodinou, kdy jak stěžovatel, tak i jeho manželka a oba synové žijí v ČR dlouhou dobu, stěžovatel dovozoval, že jsou dány důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Podle stěžovatele nerespektováním práva na rodinný život byl porušen článek 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a článek 8 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Dalšími důvody opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla účast na mítingu na potlačení korupce ve Vietnamu a vyznávání evangelické víry.

Ohledně účasti stěžovatele na demonstraci ve Vietnemu odkázal krajský soud na Informaci o zemi původu MZV ČR ze dne 21. 4. 2008, čj. 103424-13/2008-LPTP, k č. j. MV-31648-1/OAM-2008, na Výroční zprávu Human Rights Watch 2011 z ledna 2011 a na aktuální informaci ČTK, „Země světa, Vietnam“, z nichž bylo správním orgánem vycházeno při posuzování žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany. Ojediněnou účast na demonstraci nelze považovat za cílené uplatňování aktivit politického charakteru, navíc k události mělo dojít již v letech 1994 - 1995 a stěžovatel ve své vlasti i nadále pobýval, stejně jako po svém návratu do vlasti v roce 2006. Otázka náboženského vyznání stěžovatele již byla řešena v rámci předchozího řízení o mezinárodní ochraně č. j. OAM-5008/VL-19-C10-2002 ze dne 29. 5. 2003 s tím, že v souvislosti s vyznáním evangelické víry nevznikly stěžovateli problémy, které by svým charakterem, stupněm či opakovaností dosahovaly takové intenzity, že by to mohlo být považováno za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud tak obě shora uvedené námitky námitku nepovažoval za důvodné.

Krajský soud neshledal důvodnou námitku stěžovatele ohledně splnění podmínek pro udělení azylu. Stěžovatelem uváděné skutečnosti (rodinný život na území České republiky s manželkou a dvěma syny, kteří v České republice žijí na základě povolení k trvalému pobytu, byl jim tedy udělen trvalý pobyt, nikoliv mezinárodní ochrana) dokumentují jeho snahu o legalizaci pobytu a jsou řešeny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Právní instituty tohoto předpisu nelze nahrazovat azylovým řízením, které slouží k ochraně cizinců z taxativně vymezených důvodů obsažených v zákonu o azylu.

II. Kasační stížnost

Proti tomuto rozhodnutí krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností a výslovně uvádí důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Ve své kasační stížnosti uvádí, že napadené rozhodnutí krajského soudu je podle jeho názoru nesprávné co do právního hodnocení možnosti udělit stěžovateli mezinárodní ochranu formou humanitárního azylu. Stěžovatel stejně jako v žalobě uvádí, že důvodem k opuštění země původu byly obavy z pronásledování autoritativním režimem. Stěžovatel se zúčastnil mítingu proti korupci ve Vietnamu a byl za to předvolán a napomínám policejními složkami státu. Dále stěžovatel namítá, že současně v souvislosti s vyznáním evangelické víry, s ohledem na většinové náboženské vyznání, nemohl svoje názory svobodně projevovat.

Stěžovatel má za to, že Informaci MZV ČR č. j. 103424-13/2008-LPTP ze dne 21. 4. 2008, k č. j. MV-31648-1/OAM-2008, týkající se politické a ekonomické situace, nelze beze zbytku vztáhnout na jeho případ, protože subjektivní vnímání politické perzekuce se může lišit v jednotlivých regionech státu a nemůže být plně podchycenou touto informací. Podotýká, že o mezinárodní ochranu žádal opakovaně, a to i nedlouho pom událostech v letech 1994 - 1995 a nikdy nebyly jeho důvody vzaty v úvahu. Nebylo mu vyhověno ani v tom, aby jako svědci byli před soudem vyslechnuti jeho rodinní příslušníci.

Podle stěžovatele jak soud, tak i správní orgán, posuzoval jeho žádost o mezinárodní ochranu formálně bez přihlédnutí k jeho osobité situaci v rodině a k jeho věku, nebylo dostatečně přihlédnuto k tomu, že v České republice žije dlouho dobu jak on, tak i jeho celá nejbližší rodina, a nebyl mu udělen ani azyl z humanitárních důvodů.

Stěžovatel je přesvědčen, že rozhodnutí žalovaného i rozsudek krajského soudu jsou nezákonné pro porušení článku 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť nerespektují právo na rodinný život, a těmito rozhodnutími byl porušen článek 8 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

Stěžovatel závěrem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu napadený kasační stížností zrušil a věc vrátil soudu zpět k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 10. 8. 2012 uvedl, že popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný poukazuje na to, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že stěžovateli v zemi původu nehrozí nebezpečí pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu, ani vážná újma podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Rovněž nebyly dány důvody pro aplikaci § 13 zákona o azylu a žalovaný neshledal ani existenci zvláštního zřetele hodného důvodu podle § 14 zákona o azylu. Ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu vyplynula nedůvodnost žádosti stěžovatele pro nenaplnění taxativně stanovených podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 14 či § 14a zákona o azylu. Žalovaný dále uvedl, že stěžovatel nikdy nebyl členem žádné politické strany. Uvedl sice, že se v průběhu svého života zúčastnil ve své vlasti mítingu na potlačení korupce ve Vietnamu. Poté, co mu bylo na místní policii domluveno, že svých aktivit v tomto směru má zanechat, toto učinil. K uvedeným událostem navíc došlo již v letech 1994 – 1995 a stěžovatel ve své vlasti nadále pobýval, stejně jako při svém návratu do vlasti v roce 2006. V souvislosti se svými aktivitami v tomto směru stěžovatel neuvedl žádné nové skutečnosti, a proto žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. V souvislosti s náboženským vyznáním – evangelickou vírou nevznikly stěžovateli problémy, které by svým charakterem, stupněm či opakovaností dosahovaly takové intenzity, že by je bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Dále žalovaný uvedl, že chápe snahu stěžovatele o sloučení rodiny, svoji situaci však měl stěžovatel řešit jinou cestou, nikoliv legalizovat svůj pobyt na území České republiky cestou azylové procedury. Žalovaný vzhledem k uvedenému navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a zjistil, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel výslovně uvedl důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy tvrzenou nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady řízení a nepřezkoumatelnost. Stěžovatel je též zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Kasační stížnost ve věcech azylu podle § 104a odst. 1 s. ř. s. musí být odmítnuta v případech, kdy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatel v kasační stížnosti však žádné takové důvody neuvedl a Nejvyšší správní soud též důvody pro přijatelnost kasační stížnosti neshledal.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69 (všechny zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná

na www.nssoud.cz), *„snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití se snoubenkou, která má desetiletou dceru, je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímám jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, uvádí, že *„Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území České republiky (občanem Vietnamské socialistické republiky, který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Z předestřené judikatury tak vyplývá, že snaha po legalizaci pobytu v České republice, byť je spojena se snahou o realizaci rodinného života, není zpravidla ani důvodem hodným zvláštní zřetele, který je nezbytný k udělení humanitárního azylu. Samotným smyslem humanitárního azylu se též judikatura Nejvyššího správního soudu zabývala, lze poukázat zejména na rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, podle kterého *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“*

Je také třeba připomenout judikaturu týkající se přezkoumávání rozhodnutí o humanitárním azylu, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003, publ. pod č. 112/2004 Sb. NSS, ze kterého se podává: *„Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.“* V případě přezkoumání rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu tedy soud ve správním soudnictví není oprávněn nahrazovat správní uvážení správního orgánu rozhodujícího o azylu svou úvahou a zkoumá pouze, zda je rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu přezkoumatelně odůvodněno.

V projednávané věci žalovaný uvedl svou úvahu o důvodech neudělení humanitárního azylu na str. 7 svého rozhodnutí dostatečně přezkoumatelným způsobem.

Žalovaný uvedl, že posoudil sociální, ekonomickou a rodinnou situaci stěžovatele a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Podle názoru žalovaného nelze situaci stěžovatele označit za natolik mimořádnou a hodnou zvláštního zřetele pro udělení mimořádných opatření vzhledem k jeho ochraně. Žalovaný uvedl, že proto nezjistil důvod hodný zvláštního zřetele a humanitární azyl se neuděluje.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku stěžovatele, že nebylo respektováno jeho právo na rodinný život a rozhodnutími žalovaného i soudu byl porušen článek 8 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a článek 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Snaha o setrvání s rodinou na území České republiky a legalizace pobytu stěžovatele na území ČR není důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany ve formě azylu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2010, sp. zn. 6 Azs 5/2010, *cituji: „... důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou dány zákonem o azylu a z něj je zřejmé, že mezinárodní ochrana se uděluje ze zcela jiných závažných důvodů, především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele. NSS dále konstatuje, že tím, že stěžovateli nebyla udělena ani doplňková ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života, neboť stěžovateli nic nebrání, aby toto své právo realizovat ve své vlasti. V případě, že stěžovatel hodlá realizovat své právo na rodinný život na území ČR, nezbavuje jej to povinnostui dodržovat pravidla stanovená pro pobyt cizinců v ČR, přičemž i v případě, že nejsou splněny podmínky pro udělení azylu, zákon o pobytu cizinců poskytuje možnosti legalizace pobytu na území ČR.*“. Neudělení azylu, humanitárního azylu či doplňkové ochrany neznamená porušení mezinárodních závazků České republiky, konkrétně Úmluvy o právech dítěte a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod dalších úmluv. Dodržování mezinárodních úmluv není vázáno na zákon o azylu, nýbrž má všeobecnou platnost a v daném případě naplnění výše uvedeného lze hledat v zákoně o pobytu cizinců.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje v posuzované věci dostatečná vodítka pro vypořádání se s kasačními body. Zdejší soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností uzavřel, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji na základě § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

IV. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil

předseda senátu